

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Biosfärprogrammet
Sverige

2018-12-09

Svenska Unescorådet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Verksamhetsberättelse för programkommittén för Biosfärprogrammet Sverige 2018

I verksamhetsplanen för Biosfärprogrammet Sverige för 2018 lyftes tre områden fram som viktiga under en femårsperiod:

- stärka biosfärområdenas roll som modellområden
- stärka det svenska biosfärnätverket
- stärka det svenska programmet internationellt utifrån nya styrdokument

Under 2018 har Programkommittén fortsatt fokusera på en långsiktig satsning på kommunikation och på att implementera den Globala strategin för Biosfärprogrammet och Lima Action Plan. Därutöver har Kommittén arbetat för att skapa möjligheter för en mer långsiktig och stabil struktur för Biosfärprogrammet som syftar till att **stärka biosfärområdenas roll som modellområden och stärka det svenska biosfärnätverket** ytterligare.

Marknadsföring och spridning nationellt och internationellt av SRC:s rapport om Biosfärområdenas roll att bidra till Agenda 2030 och utveckling av Agenda 2030-relaterat arbete har lett till att ett nytt projekt har startats. Biosphere Forests for the Future är en förstudie med särskilt fokus på SDG 13.

Sverige har valts in som ledamot i MAB Bureau, representerad genom den nationella koordinatören som också valts som rapporteur för MAB ICC. Sammantaget bidrar detta till att **Biosfärprogrammet Sverige stärks ur ett internationellt perspektiv.**

INTERNATIONELLT ENGAGEMANG

Biosphere for Baltic

Projektet helfinansieras av Havs- och Vattenmyndigheten. Det syftar till att synliggöra biosfärområdenas roll för implementering av Agenda 2030 och att kommunicera goda exempel som bidrar till de Globala Målen, specifikt SDG 14, som genereras genom biosfärområdenas tvärssektoriella tillvägagångssätt. Under 2018 har två internationella utbyten genomförts, ett i Kristianstads Vattenrike och ett i Skärgårdshavet i Finland. Träffarna har haft drygt 20 deltagare och skapat värdefullt erfarenhetsutbyte. Fortsatta möjliga samverkansområden undersöks. Projektet har synliggjorts på Havs- och Vattendagarna i Göteborg och under konferensen Ocean Literacy in Coastal Cities i Malmö.

Biosphere Forests for the Future

Skogsstyrelsen beviljade medel för genomförande av en förstudie som resulterar i en projektbeskrivning för fortsatt utveckling av biosfärområden som modellområden för klimatanpassning av skogslandskapet, SDG 13. Förstudien pågår från 1 november till 15 januari 2019. Länsstyrelsen i Västerbotten är huvudman och Simon Jonegård har anlitats som projektledare.

Under förstudien arrangerades ett internationellt skogssymposium. Det hölls den 9-11 december, i Umeå. Drygt 25 personer medverkade och ytterligare 6 personer via länk. Deltagarna representerade samtliga biosfär- och kandidatområden i Sverige, Norra Karelen i Finland, Dolni Morava i Tjeckien, Tuchola Forest i Polen, North Devon i England, samt Appennino Tosco Emiliano i Italien.

Medverkan i forskningsprojekt vid Bergen Universitet:

From traditional resource use to modern industrial production - Adaptive co-management on the west coast of Norway (TRADMOM)

Bergens Universitet har beviljats medel från Forskningsrådet i Norge för projektet som ska belysa möjligheter som skapas genom att stärka ett områdes ekosystemtjänster, gröna utvecklingsstrategier, samt genom kunskapsförmedling. Den nationella koordinatören deltar i projektet som representant i ett Scientific Advisory Board. Projektet pågår i fyra år och leds av Dr. Inger E. Måren, som har en Unescoprofessur i Sustainable Heritage and Environmental Management vid Bergens Universitet.

Biosphere Challenge - projektutveckling

Projektutveckling tillsammans med Global Action Program for Sustainable Development (GAP) som syftar till att skapa en stärkt nationell resurs för genomförande av biosfärutmaningen. Flera organisationer har visat intresse för att medverka i projektet, bl a Globala Skolan och Nobelmuseet. Ett första projektförslag har tagits fram.

Skärgårdshavets utbildning för biosfärambassadörer, 3 december, Finland

Den nationella koordinatören medverkade vid Skärgårdshavets första utbildningstillfälle för biosfärambassadörer för att berätta om biosfärprogrammet ur ett internationellt perspektiv och om biosfärambassadörernas verksamhet i Sverige.

Internationellt utbyte med Italien, 16-19 oktober

En studieresa till Biosfärområde Appennino Tosco Emiliano arrangerades. Studieresans fokus var varumärkesutveckling, samhälls-entreprenörskap och samarbete med privat sektor. Sammanlagt 12 personer deltog från Programkommittén, Voxnadalen, Vindelälven-Juhtadahka, Östra Vätterbranterna, Vänerskärgården med Kinnekulle och Älvlandskapet Nedre Dalälven.

MAB-ICC, 23-27 juli

Johanna MacTaggart var Sveriges representant på den 30'e sessionen av MAB-ICC. Instruktioner förbereddes och rapport från mötet avlämnades. Johanna valdes till

ledamot för MAB Bureau som representant för valgrupp Europa 1, samt till rapporteur för MAB-ICC. Sverige är fortsatt representerad i MAB-ICC under perioden 2018-2022.

NordMAB i Finland, 1-3 oktober

I år hölls nätverksträffen i Lake Päjennä (biosfärområdesinitiativ). Från Sverige deltog 8 personer som representerande Biosfärprogrammet, fyra biosfärområden, ett biosfärkandidatområde, samt ett biosfärinitiativ. Biosfärområdenas roll för implementering av Agenda 2030 var i fokus. Nätverkets aktiviteter presenterades på MAB ICC.

Samhälls-entreprenörskap i biosfärområden (SEBR – globalt nätverk)

Biosfärprogrammet Sverige är sedan 2011 co-leader av ett tematiskt nätverk inom Biosfärprogrammet som handlar om Biosfärområden och samhälls-entreprenörskap. I år publicerades nätverkets tvåårsrapport. Fortsatt utveckling av plattformen OASIIS, som synliggör värdet av företagande som stärker biosfärområdets värdegrund. OASIIS fick ta emot andra pris i UNDPs Pathfinder Award 208. Nätverkets aktiviteter presenterades på MAB ICC.

NATIONELLT ARBETE

Fem sammanträden har hållits i MAB-kommittén, varav ett på Naturvårdsverket, ett på Havs- och vattenmyndigheten, ett på Boverket, ett på Stockholm Resilience Center och ett på Svenska Unescorådet. Biosfärrådet har haft sina kontinuerliga månadsmöten via skype.

Konferens om biosfärambassadörer, 20-21 mars

Konferensen hölls på Naturvårdsverket. De 15 deltagare representerade samtliga biosfärområden och båda kandidaterna, samt Svenska FN-förbundet.

Nationell konferens för biosfärkommuner

Mariestads kommun tog initiativet att arrangera en nationell konferens för kommuner i biosfärområden under 2018. Konferensen var mycket lyckad. Ca 60 personer deltog. Peter Dogsé från MAB sekretariatet i Paris var moderator, Lena Sommestad inledningstalade, Claes Svedlind presenterade NVs syn på biosfärprogrammet. Konferensen avslutades med att deltagarna antog det sk Lidköping Agreement.

Nationella biosfärdagen, 2 juni

Lokala arrangemang genomfördes i några av biosfär- och kandidatområdena. Arrangemangen synliggjordes på hemsidan inför och efter 2 juni.

Dialog om Biosfärprogrammet på central myndighetsnivå

I samband med programkommitténs möte i månadsskiftet maj/juni, presenterades Biosfärprogrammet för Boverket.

Ö-råd

En programworkshop – Öråd - genomfördes under sommaren i Ekorrsele, Vindelälven-Juhtatdahka. Biosfärkoordinatörer från alla biosfär- och kandidatområden i Sverige deltog, liksom Programkommitténs ordförande och en representant från Svenska Unescorådet. Kari Gardelin, Svenska Unescorådet, höll två workshops som syftade till att utveckla Biosfärprogrammets kommunikation. Hon gav värdefulla tips till biosfärkoordinatörer om hur man uppnår goda effekter av sin kommunikation och tillsammans tog vi fram #FramtidensLiv.

Konferens för biosfärområdenas styrelser

Konferensen hölls i Vattenriket den 26-27 september. Totalt 19 personer från 6 områden deltog. På konferensen presenterades bl a förslaget att bilda en idéburen samverkansorganisation för biosfärområdena. Mottagandet var positivt men det uppstod en del frågor. Särskilt kring representation i organisationens styrelse. Andra saker som diskuterades var: Hur ser en väl fungerande organisation för ett biosfärområde ut? När vet man att biosfärområdets organisation är väl fungerande? Vilka är indikatorerna? Vad ska biosfärorganisationens arbete leda till? Vad har styrelsen/styrgruppen för roll i en (väl fungerande) biosfärorganisation? Hur kan styrelsens uppdrag utvecklas till stöd för verksamheten?

Kommunikationsinsatser

Hemsidan har uppdaterats regelbundet med aktuella nyheter om Sveriges biosfärområden. Vid slutet av året inleddes en process för att modernisera hemsidan.

Fem filmer har producerats. Varje film fokuserar på ett biosfärområde och någon aktivitet som bidrar till de globala målen för hållbar utveckling (extern finansiering).

Praktikant på Svenska Unescorådet har översatt Biosfärprogrammets "Brand & Storytelling toolkit" till svenska så att det kan användas av biosfärområdena i sina lokala processer.

Föredrag om Biosfärprogrammet har hållits i flera forum: Östra Vätterbranternas temadag för hållbar turismutveckling, Tankesmedjan för Friluftsliv, Grön Infrastruktur för alla, Chalmers Master studenter, m fl.

Biosfärområden, kandidater och initiativ

Två områden har nominerats av Sveriges regering till Unesco: Voxnadalen och Vindelälven-Juhtatdahka. Beslut om utnämning väntas i juni 2019.

Följande personer har medverkat i det Biosfärprogrammets arbete 2018:

Svenska Programkommittén:

Göran Blom, ordf., Naturvårdsverket
Johanna MacTaggart, Biosfärrådet, Nationell MAB-koordinator
Olof Olsson, Stockholm Resilience Centre
Peter Blombäck, Skogsstyrelsen
Dan Rydberg, Skogsstyrelsen

Biosfärrådet:

Johanna MacTaggart, ordf., Nationell MAB-koordinator
Carina Wettemark, koordinator Biosfärområde Kristianstads Vattenrike
Maria Gustavsson, koordinator Biosfärområde Vänerskärgrården med Kinnekulle
Cristina Ericson Turstam, koordinator Biosfärområde Älvlandskapet Nedre Dalälven
Heleen Podsedkowska, koordinator Biosfärområde Blekinge Arkipelag
Mattias Holmqvist, ny koordinator Biosfärområde Blekinge Arkipelag
Josefine Gustafsson, koordinator Biosfärområde Östra Vätterbranterna
Johanna Gardeström, koordinator Biosfärkandidat Vindelälven-Juhtatdahka
Anders Esselin, tf koordinator Biosfärkandidat Vindelälven-Juhtatdahka
Hanna Alfredsson, koordinator Biosfärkandidat Voxnadalen

Budget för 2018		UTFALL
Utveckling av kommunikationssatsning	<i>60 000</i>	50 943
NordMAB	<i>15 000</i>	4 310
Workshop om biosfärambassadörer	<i>30 000</i>	23 779
Ö-råd	<i>20 000</i>	37 143
Resor m.m. - Sammanträden, infoträffar m.m.	<i>20 000</i>	24 519
Administration	<i>5 000</i>	4 950
TOTAL SUMMA	<i>150 000</i>	145 644